

[Avaleht](#) > ... > [Otsige Õigusvaldkonna Spetsialisti](#) > [Leia Ekspert](#) > Estonia

Leia ekspert

Sisu koostaja:

Eesti

Eesti

I. Ekspertide nimekirjad ja registrid

Eesti kohtuekspertiisiseaduse kohaselt on ekspert isik, kes kohtuekspertiisi tehes kasutab mitteõiguslikke eriteadmisi, seaduses sätestatud juhul ka õiguslikke eriteadmisi. Mõned eksperdid töötavad riigiasutustes („kohtuekspertid“), teised on registreeritud ekspertiisiasutuste nimekirjas.

Eestis on olemas ametlikud ekspertide nimekirjad. Nimekirjadega võivad tutvuda kõik inimesed. Nimekirjad võib alla laadida või neid võib lugeda [siin](#) ja [siin](#).

Nende nimekirjade ajakohastamise eest vastutab Eesti Kohtuekspertiisi Instituut. Isik, kes vastab kohtuekspertiisiseaduse § 6 lõike 1 punktides 1–3 ning lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud nõuetele, kantakse eespool osutatud teise nimekirja.

II. Ekspertiisi kvalifikatsioon

Kohtuekspertiisi staatuse andmise miinimumnõuded tulenevad kohtuekspertiisiseadusest. Kohtuekspertiisi pädevus omandatakse koolitusel.

Kohtumediitsiini ekspertide väljaõpe toimub Tartu Ülikoolis kohtumediitsiini 4aastase residentuuriprogrammi raames. Residentid omandavad kutseoskused Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis, mis on üks Tartu Ülikooli koolitusbaase.

Kohtuekspertiisi koolitamiseks teistes kohtuekspertiisi valdkondades Eestis eraldi õppeasutusi ei ole. Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis koolitatakse eksperte kogunud spetsialistide juhendamisel. Enamikul juhtudel kestab koolitus kaks aastat. Koolituskava sisaldab nii üldisi kui ka spetsiifilisemaid teemasid ning kava eesmärk on omandada ekspertiisi kutseoskused. Koolituskava koostamisel lähtutakse igat liiki ekspertiisi eripäradest, võttes arvesse ka koolitatava erialast akadeemilist tausta ja eelnevat töökogemust.

Kui töötaja vastab kohtuekspertiisiseaduses kohtuekspertiisile kehtestatud nõuetele, on läbinud koolituse ja omandanud piisava kogemuse sõltumatute ekspertarvamuste esitamiseks, antakse talle kohtuekspertiisi staatus. Kohtuekspertiisina võib tööle asuda pärast kohtuekspertiisiseaduses sätestatud kohtuekspertiisi vande andmist.

III. Ekspertiisi tasustamine

Ekspertiisi rahastamist on kirjeldatud kohtuekspertiisiseaduse 5. peatükis. Ekspertiisi tegemist riiklikus kohtuekspertiisi asutuses rahastatakse iga-aastasest riigieelarvest. Täpsed ekspertiisitasud on sätestatud kohtuekspertiisiseaduses (§ 26).

Ekspertiisi tasustamiseks erimeetodit ei ole. Enamikus olukordades nõutakse ekspertidelt enne nende nimetamist, et nad esitaksid pakkumise. Menetlusõiguses on ette nähtud ka ekspertiisi kulude hüvitamine.

Ekspertiisikulud hõlmavad kõiki ekspertiisiga seotud kulusid, sealhulgas kulusid, mis tekivad alltöövõtjatest ekspertide või asutuste kaasamisel. Kohtuväliste ekspertiisimenetluste kulud võib arvata menetluskulude hulka.

Ekspertid võivad saada kulude katteks ettemakse.

IV. Ekspertide vastutus

Ekspertid peavad ekspertiisi alustamisest teavitama kõiki menetlusse kaasatud pooli. Teadvalt vale ekspertiarvamuse andmine on karistusseadustiku § 321 kohaselt kuritegu.

Ekspertid vastutavad üldise lepingu- ja deliktiõiguse kohaselt. Lisaks on olemas kriminaalõiguse erisäte, mis reguleerib ekspertiisi vastutust. Valesüüdistus: 1) teise isiku poolt kuriteo toimepanemise kohta teadvalt valesüüdistuste esitamise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega; 2) sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

Ekspertidel ei ole kohustust katta oma vastutust erialase vastutuskindlustusega.

V. Lisateave ekspertiisimenetluste kohta

Eesti ekspertiisimenetlusi käsitlevad õigusnormid on kättesaadavad järgmistes allikates:

- [Riigi Teataja](#)
- [kriminaalmenetluse seadustik](#)
- [tsiviilmenetluse seadustik](#)
- [kohtuekspertiisiseadus](#)

Tsiviil- ja haldusmenetlustes ekspertide määramises erinevusi ei ole. Kriminaalmenetlustes nimetatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudile esitatud taotluse alusel kohtuekspert, kes abistab vajaduse korral prokurööri ja kohut.

Eestis ei ole ekspertiisi staatus kaitstud. Ekspertid osalevad enam kui 70%-s kriminaalasjadest, 30%-s tsiviilkohtumenetlustest ja 10%-s haldusmenetlustest.

V.1 Ekspertide nimetamine

Eksperte võivad nimetada kohus ja mõnel juhul ka menetluspooled. Ekspertid võib nimetada ka eelotsuse- või kohtueelseks menetluseks. Ei ole kohustust nimetada nimekirjas registreeritud ekspertiisi. Kriminaalmenetluse kohtueelses etapis võib ekspertiisi määrata politsei (uurimisasutus) või prokurör.

Kui pooled ei nimeta ekspertiisi või kui nad ei jõua kokkuleppele, keda ekspertiks nimetada, või kui enne kohtuprotsessi on koostatud ekspertiisiaruanne, võib ekspertid määrata kohus. Tsiviilõiguslikes kohtuasjades peavad pooled enne ekspertiisi nimetamist maksma ekspertiisikulude eest tagatisraha. Menetluspooled võivad esitada ettepanekuid ekspertid määramiseks, kuid need ei ole kohtu jaoks siduvad.

Eri kohtute poolt ja eri õigusvaldkondades ekspertid määramisel olulisi erinevusi ei ole.

Kohtu määratud ekspertidel on seadusest tulenev kohustus teatada, kui neil tekib huvide konflikt.

V.2 Menetlus

Tsiviilmenetlus

Ekspertidele kehtib üldine nõue teha oma tööd põhjalikult, täielikult ja objektiivselt ning tagada, et esitatud arvamused oleksid teaduslikult põhjendatud. Seda nõuet kohaldatakse igat liiki kohtumenetlustes.

Pooled võivad ekspertid koostatud aruande vaidlustada, andes ütlusi või esitades teise ekspertiisi.

Ekspertiisi arvamus ei ole kohtule siduv. Kohus võib ekspertid arvamust järgida ka siis, kui üks pooltest on arvamuse kohtuprotsessi ajal vaidlustanud.

Ka siis, kui ekspertid aruanne on vaid üks tõend teiste hulgas, võtab kohus arvesse ekspertid arvamuse tõendusjõudu muude tõendite suhtes.

Sellist menetlust, mille käigus eksperdid enne kohtuprotsessi kohtuvad või neid risküsitletakse, ei ole.

Ekspertidel on lubatud olla menetluse ajal pooltega kontaktis, kui ta vajab lisateavet.

1. Ekspertiaruanne

Eestis võib ekspertiaruandeid esitada kirjalikult ja mõnikord ka suuliselt. Kui kriminaalmenetlused välja arvata, ei pea ekspert järgima oma aruande esitamisel kindlat struktuuri.

Ekspertidel on kohustus käsitleda lõpparuandes poolte argumente. Kui pooled taotleavad algses aruandes ilmnenuid probleemide tõttu lisaaruannet, võib kohus anda korralduse esitada lisaaruanne. Ekspertiarvamuse ebaselguse, vastuolulisuse või puuduste korral, mida ei saa lisaküsimuste esitamisega kõrvaldada, on kohtul õigus tellida teine ekspertiis. Kordusekspertiisi teeb sama või teine ekspert.

2. Kohtuistung

Ekspertid eelistungil ei osale, kuid neid kutsutakse kohtuistungitele, et nad vastaksid kas kohtu või poolte küsimustele. On tavaline, et eksperte risküsitletakse. Eksperte võib ära kuulata telefonikonverentsi teel, kui pooled lepivad selles enne kohtuistungit kokku.

Siin esitatud teave on kogutud projekti „Leia ekspert“ („Find an Expert“) käigus riikide kontaktisikutelt, kelle on valinud [Euroopa asjatundlikkuse ja ekspertide instituut \(EEEI\)](#).

Viimati uuendatud: 10/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.